

Sygn. akt I C 1294/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2016 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Mirosława Kurek-Będkowska

Protokolant: Beata Olewińska

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2016 roku w Dzierżoniowie

sprawy z powództwa *Gminy Miejskiej D.*

przeciwko (...) *Towarzystwu (...) z siedzibą w W.*

o zapłatę kwoty 63 586,04 zł

I/ zasądza od strony pozwanej (...) *Towarzystwa (...) z siedzibą w W.* na rzecz strony powodowej *Gminy Miejskiej D.* kwotę **63 586,04 zł** (sześćdziesiąt trzy tysiące pięćset osiemdziesiąt sześć złotych cztery grosze) z odsetkami ustawowymi od dnia 15 lipca 2015 roku do dnia zapłaty;

II/ zasądza od strony pozwanej (...) *Towarzystwa (...) z siedzibą w W.* na rzecz strony powodowej *Gminy Miejskiej D.* kwotę **6 780 zł** tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Strona powodowa Gmina Miejska D. wniosła o zasądzenie od strony pozwanej TUZ *Towarzystwa (...) w W.* kwoty 63.586 złotych i 4 grosze z ustawowymi odsetkami od dnia 15 lipca 2015 roku i kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu w szczególności padała, że dochodzi niniejszym pozwem zapłaty na podstawie gwarancji ubezpieczeniowej udzielonej przez pozwaną *Towarzystwo (...)*, która zabezpiecza jej roszczenia w stosunku do wykonawcy robót *Przedsiębiorstwa Budowlanego (...)* powstałej z tytułu nieusunięcia lub niewłaściwego usunięcia wad, lub usterek przedmiotu umowy w ramach rękojmi za wady fizyczne. Podała przy tym, że warunki wypłaty kwoty gwarancyjnej zostały określone w paragrafie 3 gwarancji, zaś zgodnie z paragrafem 1 gwarancji pozwany gwarantował wypłatę odnośnie kwoty nieodwołalnie i bez stawiania warunków poza przewidzianymi w gwarancji. Wskazała, że wobec niewywiązania się przez wykonawcę robót ze swoich zobowiązań dotyczących ujawnionych wad i usterek stosownie do postanowień gwarancji w dniu 26 czerwca 2015 roku skierowała do pozwanego *Towarzystwa (...)* pisemne wezwanie do zapłaty kwoty gwarancyjnej w wysokości 63.586 złotych 4 grosze załączając niezbędne dokumenty zgodnie z wymogami gwarancji. Pismem z dnia 7 lipca 2015 roku strona pozwana odmówiła jej jednak zapłaty kwoty gwarancyjnej powołując się na niespełnienie przez Gminę szeregu dodatkowych warunków i dostarczenia dodatkowych dokumentów. Podała, że pomimo dostarczenia dodatkowych dokumentów ubezpieczyciel podtrzymał swoje stanowisko.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniosła, że wystawiona gwarancja nie jest całkowicie bezwarunkowa, bowiem postanowienia zawarte w treści samej gwarancji wyznaczają istotne ramy stosunku zobowiązaniowego. Z zapisu gwarancji wynika natomiast, że

zabezpieczyła ona tylko istniejące roszczenie, które w niniejszej sprawie ma charakter roszczenia pieniężnego. Powódka nie dochodziła zaś od wykonawcy zapłaty świadczenia pieniężnego w związku z nieusunięciem lub niewłaściwym usunięciem wady lub usterek przedmiotu umowy w ramach rękojmi za wady fizyczne. W konsekwencji beneficjent nie spełnił warunku paragraf 2 w postaci wykazania istnienia roszczenia zabezpieczonego przedmiotową gwarancją. Podniosła dodatkowo, że ewentualne odsetki powinny być zasądzone od dnia wyrokowania.

W dalszych pismach procesowych strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

W niniejszej sprawie Sąd na podstawie dowodu z odpisu gwarancji ubezpieczeniowej usunięcia wad lub usterek numer (...) z dnia 10 maja 2010 roku ustalił, że w dniu 18 maja 2010 strona pozwana TUZ Towarzystwo (...) z siedzibą w W. udzieliła gwarancji ubezpieczeniowej zabezpieczającej roszczenia strony powodowej Gminy Miejskiej D. w stosunku do wykonawcy robót Przedsiębiorstwa Budowlanego (...) w S. powstałe z tytułu nieusunięcia lub niewłaściwego usunięcia wad, lub usterek przedmiotu umowy w ramach rękojmi za wady fizyczne, w szczególności zagwarantowania wypłaty kwoty do 63.586 złotych i 4 grosze nieodwołalnie i bez stawiania warunków poza przewidzianymi w gwarancji.

Wedle zapisów przedmiotowej gwarancji gwarant miał zapłacić na rzecz beneficjenta kwotę roszczenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania oryginału pisemnego wezwania do zapłaty zawierającego oświadczenie beneficjenta, że zobowiązany wykonawca na wykonał lub wykonał nienależycie zobowiązanie wynikające z rękojmi za wady, przy czym wezwanie pod rygorem nieważności musiało być złożone w formie pisemnej i własnoręcznie podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń woli w imieniu beneficjenta w zakresie jego praw i zobowiązań majątkowych, powinno zawierać wskazanie rachunku bankowego beneficjenta, na który gwarant powinien przelać żadaną kwotę, a także powinno być potwierdzone przez bank prowadzący rachunek beneficjenta gwarancji, który potwierdzi, że podpisy złożone za żądaniem wypłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu beneficjenta gwarancji.

Przedmiotowa gwarancja obowiązywała od dnia 31 grudnia 2011 do dnia 14 stycznia 2017 roku.

Gwarancja traciła ważność, a zobowiązanie gwaranta wygasło również w przypadku zwolnienia zobowiązanego przez beneficjenta z zobowiązań, których zabezpieczeń jest gwarancja, zwolnienia gwaranta przez beneficjenta z zobowiązań wynikających z gwarancji, oraz zwrotu oryginału gwarancji do gwaranta.

Przedsiębiorstwo Budowlane (...) z siedzibą w S. zobowiązane było przy tym w oparciu o umowę o wykonanie robót budowlanych numer (...) zawartą ze stroną powodową w dniu 24 maja 2010 roku do wykonania robót budowlanych związanych z realizacją zadania „Modernizacja i termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej (...) w D. wraz z zagospodarowaniem terenu pod funkcję sportową”.

Na podstawie dokumentów w postaci: odpisów pism powódki z dnia 7 sierpnia 2014 roku wraz z potwierdzeniem odbioru, z dnia 18 listopada 2014 roku wraz z potwierdzeniem odbioru, z dnia 13 marca 2015 roku wraz z potwierdzeniem odbioru oraz pism Z. K. z dnia 28 listopada 2014 roku, z dnia 20 marca 2015 roku - Sąd ustalił, że po zakończeniu przedmiotowych robót budowlanych pismem z dnia 7 sierpnia 2014 roku strona powodowa poinformowała wykonawcę o ujawnieniu się usterek związanych z nieszczelnością pokrycia dachu, rynien, osadzenia drzwi wejściowych i łuszczenia się farby w przedsionku. Z kolei pismem z dnia 18 listopada 2014 roku strona powodowa poinformowała kierownika budowy Z. K. o ujawnieniu się tychże usterek po wykonaniu robót budowlanych. W odpowiedzi na powyższe kierownik budowy wskazał w szczególności, że właściciel Przedsiębiorstwa Budowlanego (...) z siedzibą w S. Ł. K. zmarł w maju 2014 roku. W związku z powyższym niemożliwe jest usunięcie wskazanych usterek. Oświadczył nadto by usunięcie usterek zlecono innej firmie, a zwrot kosztów zwrócić się do pozwanego Towarzystwa (...), lub też od razu skierować do ubezpieczyciela roszczenie. Pismem z dnia 13 marca 2015 roku strona powodowa ponownie poinformowała Z. K. o ujawnieniu się po wykonaniu robót budowlanych usterek, tym razem związanych z funkcjonowaniem dwóch kamer. Jednakże w odpowiedzi na powyższe Z. K. ponownie zawiadomił powodową Gminę o niemożliwości usunięcia powyższych usterek.

W tej sytuacji strona powodowa przystąpiła do zastępczego usunięcia części wskazanych wyżej wad, to jest zastępczego usunięcia przecieków w pokryciu dachowym i awarii kamer. W pozostałym zakresie zleciła sporządzenie kosztorysów ofertowych na zastępcze usunięcie wad i usterek. Według faktur powykonawczych za zastępcze usunięcie i usterek oraz kosztorysów ofertowych na wykonanie robót związane z usunięciem powstałych usterek całkowity koszt usunięcia wynosi kwotę 77.839 złotych 19 groszy. Powyższe wynikało z dokumentów w postaci: odpisów faktur numer (...) z dnia 18 grudnia 2014 roku, faktury numer (...) z dnia 28 stycznia 2015 roku, faktury numer (...) z dnia 6 kwietnia 2015 roku, kosztorysu ofertowego z dnia 2 marca 2015 roku, kosztorysu ofertowego z dnia 10 maja 2015 roku, protokołu stanu technicznego C. z dnia 19 grudnia 2015 roku, protokołu z dnia 28 stycznia 2015 roku, zlecenia z dnia 21 marca 2015 roku, protokołu odbioru wykonanych robót z dnia 28 marca 2015 roku i z protokołu z przeglądu gwarancyjnego z dnia 2 kwietnia 2015 roku.

Wreszcie w oparciu o dokumenty w postaci wezwania do zapłaty z dnia 26 czerwca 2015 roku, zaświadczenia Banku Spółdzielczego w D. z dnia 26 czerwca 2015 roku, pisma powódki z dnia 21 lipca 2015 roku wraz z potwierdzeniem odbioru, oraz pism strony pozwanej z dnia 7 lipca 2015 roku i z dnia 6 sierpnia 2015 roku - Sąd ustalił, że stosownie do postanowień gwarancji ubezpieczeniowej pismem z dnia z 26 czerwca 2015 roku doręczonym w dniu 30 czerwca 2015 roku strona powodowa, jako beneficjent złożyła pozwanemu Towarzystwu (...) oświadczenie o nieusunięciu przez zobowiązanego opisanych wyżej usterek, które zostały ujawnione w okresie ważności gwarancji ubezpieczeniowej usunięcia wad i usterek numer (...), oraz wezwała go do zapłaty kwoty 63.586 złotych i 4 grosze w związku z nie wywiązaniem się przez zobowiązanego ze swoich zobowiązań z tytułu gwarancji i jakości wynikającej z zawartej z beneficjentem umowy o roboty budowlane w terminie 14 dni na wskazany w piśmie rachunek bankowy. Stosownie do zapisów gwarancji (paragraf 3 punkt 4) J. W. i E. W. działające w imieniu Banku Spółdzielczego w D. prowadzącego rachunek powodowej Gminy potwierdziły, że podpisy złożone na wezwaniu do zapłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu beneficjenta gwarancji. Przedmiotowe wezwanie do zapłaty zostało podpisane przez Burmistrza D. D. K. i skarbnika miasta T. A..

W odpowiedzi na powyższe wezwanie ubezpieczyciel w piśmie z dnia 7 lipca 2015 roku odmówił zapłaty dochodzonej kwoty z uwagi na fakt, iż strona powodowa nie wykazała wysokości roszczenia powstałego w związku z niewłaściwym usunięciem lub nieusunięciem wad i usterek. Odpowiadając na przedmiotowe pismo powodowa Gmina ponowiła wezwanie do zapłaty kwoty 63.586 złotych 4 grosze przedkładając jednocześnie ubezpieczycielowi wszystkie dokumenty, których jego zdaniem brakowało, to jest faktury potwierdzającej poniesione przez Gminę koszty związane z zastępczym usunięciem usterek oraz dwa kosztorysy ofertowe na zastępcze usunięcie usterek wraz z protokołem z przeglądu gwarancyjnego z dnia 2 kwietnia 2015 roku. Strona pozwana po raz kolejny jednak odmówiła wypłaty dochodzonej kwoty, przy czym w piśmie z dnia 6 sierpnia 2015 roku z uwagi na fakt, iż beneficjent nie udowodnił faktu nieusunięcia lub niewłaściwego usunięcia wad i usterek przez wykonawców oraz faktu pisemnego uznania przez wykonawcę roszczenia beneficjenta w związku z nieusunięciem lub niewłaściwym usunięciem wad i usterek przez wykonawcę.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd zważył, iż powództwo należy uwzględnić.

Kwestią pozostającą poza sporem w niniejszym postępowaniu była okoliczność, że w dniu 24 maja 2010 roku pomiędzy stroną powodową jako zamawiającym, a Przedsiębiorstwem Budowlanym (...) z siedzibą w S. jako wykonawcą została zawarta umowa o wykonanie robót budowlanych oraz że strona pozwana udzieliła gwarancji ubezpieczeniowej zabezpieczającej roszczenia strony powodowej w stosunku do wykonawcy robót powstałych z tytułu nieusunięcia lub niewłaściwego usunięcia wad lub usterek przedmiotu umowy w ramach rękojmi za wady fizyczne, w szczególności zagwarantowała wypłatę kwoty do 63.586 złotych 4 groszy nieodwołalnie i bez stawiania warunków poza przewidzianymi w gwarancji. Bezsporne było również to, że po zakończeniu prac przez wykonawcę powodowa Gmina ujawniła wady, usterki zadania inwestycyjnego będącego przedmiotem powyższej umowy, a po wezwaniu wykonawcy do ich usunięcia kierownik tej budowy Z. K. zawiadomił stronę powodową o śmierci właściciela Przedsiębiorstwa Budowlanego (...), oraz niemożliwości usunięcia wskazanych usterek. Nie ulegało również wątpliwościom, że stosownie do postanowień gwarancji strona powodowa zwróciła się do pozwanego

Towarzystwa (...) o wypłatę kwoty gwarancyjnej w wysokości 63.586 złotych 4 grosze, jednakże ubezpieczyciel dwukrotnie odmawiał wypłaty dochodzonej kwoty powołując się na niespełnienie przez beneficjenta wszystkich wymogów zawartych w gwarancji ubezpieczeniowej.

Oceniając więc zasadność dochodzonego roszczenia przede wszystkim trzeba zwrócić uwagę, że gwarancja ubezpieczeniowa jest specyficzną umową ukształtowaną przez praktykę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 1996 roku (...) 38/96 OSNC 1996 numer 9, pozycja 122) i jako czynność ubezpieczeniowa znajduje główne oparcie w zasadzie swobody umów (art. 353 (1) kodeksu cywilnego), a do jej zawarcia wymagane jest złożenie oświadczeń woli przez obie strony, przy czym wola ta może zostać wyrażona przez każde zachowanie się, które ujawnia ją w sposób dostateczny. Do elementów przedmiotowo istotnych gwarancji należy określenie przedmiotu zobowiązania gwaranta, a więc wskazanie rezultatu, który gwarancja zabezpiecza jak również uprawnienia, jakie z niej wynika przez podanie sumy gwarancyjnej, którą gwarant zobowiązuje się kontrahentowi zapłacić, jeśli z powodu niewykonania na jego rzecz określonego świadczenia przez inną osobę (dłużnika głównego) złoży on gwarantowi żądanie zapłaty o określonej treści i w określonej formie oraz ewentualnie spełni inne formalne warunki zapłaty wskazane w umowie. Innymi słowy treść tej umowy sprowadza się do zagwarantowania wypłaty przez gwaranta (ubezpieczyciela) na rzecz beneficjenta (gwarantariusza) określonego świadczenia pieniężnego na wypadek zajścia określonego w gwarancji zdarzenia. Daje to pewność wierzycielowi, że jego roszczenia zostaną zaspokojone, tak więc wystawienie gwarancji stanowi potwierdzenie wiarygodności zobowiązanego. Wystawienie gwarancji nie zwalnia przy tym zobowiązanego z odpowiedzialności za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie zobowiązania. Jeżeli nawet dochodzi do wypłaty z tytułu gwarancji gwarant może zażądać od dłużnika zwrotu wypłaconych kwot. Dodatkowo wierzyciel może mieć nadal roszczenie do dłużnika chociażby z tego tytułu, że gwarant pokrył tylko część szkody. Odpowiedzialność gwaranta nie ma charakteru odszkodowawczego, lecz wyraża się obowiązkiem zapłaty uzgodnionej sumy gwarancyjnej. Świadczenie to nie podlega więc na naprawieniu szkody i nie zależy od jej rozmiaru.

Z treści umowy gwarancji z dnia 18 maja 2010 roku wynika, że strona pozwana zagwarantowała nieodwołanie i bezwarunkowo (poza przewidzianymi w dokumencie gwarancji) zapłatę na rzecz strony powodowej zapłatę do kwoty 63.586 złotych 4 grosze, przy czym gwarancja ta zabezpieczała roszczenie strony powodowej w stosunku do wykonawcy Przedsiębiorstwa Budowlanego (...) z siedzibą w S. Z. z tytułu nieusunięcia lub niewłaściwego usunięcia wad lub usterek przedmiotu umowy z dnia 24 maja 2010 roku w ramach rękojmi za wady fizyczne. Było to więc typowe dla gwarancji zobowiązanie spełniające istotne elementy tej umowy. Użycie w przedmiotowej umowie klauzuli "nieodwołalnie i bez stawiania warunków poza przewidzianymi w niniejszym dokumencie (gwarancji)" kreuje odmienne od innych rodzajów gwarancji abstrakcyjne zobowiązanie Towarzystwa (...) wobec beneficjenta niezależne od stosunków wewnętrznych łączących ubezpieczyciela z zobowiązanym oraz zobowiązanego z wierzycielem. Ubezpieczyciel nie może przeciwstawić wierzycielowi (beneficjentowi) zarzutów ze stosunku podstawowego. W stosunku wewnętrznym ubezpieczyciel nie jest zobligowany, a w stosunku gwarancyjnym - nawet upoważniony do badania merytorycznej zasadności zgłoszonego roszczenia przez beneficjenta gwarancji.

Jak wynika zaś z dokumentu gwarancji ubezpieczeniowej z dnia 18 maja 2010 roku pozwane Towarzystwo (...) miało zapłacić na rzecz powodowej Gminy dochodzoną kwotę w terminie 14 dni od dnia otrzymania oryginału pisemnego wezwania do zapłaty zawierającego oświadczenie beneficjenta, że zobowiązany wykonawca nie wykonał lub wykonał nienależycie zobowiązanie wynikające z rękojmi za wady, przy czym wezwanie pod rygorem nieważności musiało być złożone w formie pisemnej własnoręcznie podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w imieniu beneficjenta w zakresie jego praw i zobowiązań majątkowych, powinno zawierać wskazanie rachunku bankowego beneficjenta, na który gwarant powinien przelać żadaną kwotę, a także powinno być potwierdzone przez bank prowadzący rachunek beneficjenta gwarancji, który potwierdzi, że podpisy złożone na żądaniu wypłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu beneficjenta gwarancji. Sąd przy tym jednoznacznie ustalił, że warunki te strona powodowa spełniła już w pierwszym wysłanym piśmie (wezwanie do zapłaty z dnia 26 czerwca 2015 roku).

Wbrew twierdzeniom strony pozwanej z postanowień umowy gwarancyjnej nie można wyprowadzić wniosku, że powodowa Gmina zobowiązana była również do wykazania, że przysługuje jej wymagalne roszczenie pieniężne w

stosunku do wykonawcy. Z umowy tej nie wynikało także, by warunkiem wypłaty kwoty było wezwanie wykonawcy do zapłaty świadczenia, czy też by wykonawca uznał takie roszczenie zarówno, co do zasady i co do wysokości.

Z tych względów obciążający stronę pozwaną obowiązek świadczenia kwoty 63.586 złotych i 4 grosze powstał z upływem 14 dni od otrzymania pisemnego wezwania do zapłaty zawierającego oświadczenie beneficjenta gwarancji o niewykonaniu przez Przedsiębiorstwo Budowlane (...) z siedzibą w S. zobowiązania wynikającego z rękojmi za wady fizyczne. W tym stanie rzeczy nietrafny jest zarzut strony pozwanej jakoby powodowa Gmina nie wykonała wszystkich warunków gwarancji ubezpieczeniowej.

Warto przy tym zauważyć, iż na takim stanowisku stanął również Sąd Okręgowy w Świdnicy w sprawie o sygnaturze akt II Ca 439/14.

Co się zaś tyczy żądania odsetek od zasądzonej kwoty, to wskazać należy, że podstawą prawną zasądzenia odsetek stanowią przepisy art. 481 Kodeksu cywilnego. Z przepisu paragrafu 1 tego artykułu wynika, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienia chociażby nie poniósł żadnej szkody, chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Odsetki za opóźnienie należą się więc zarówno bez względu na szkodę poniesioną przez wierzyciela, jak i zawinięcie okoliczności opóźnienia przez dłużnika (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1994 roku (...) 121/98 OSNC 1995/1/21). Należy przy tym wskazać, iż w świetle przepisów ustawy dłużnik opóźnia się z wykonaniem zobowiązania, gdy nie spełnia świadczenia w terminie oznaczonym w sposób dostateczny lub wynikający z właściwości zobowiązania. W przypadku zobowiązań terminowych, jeżeli dłużnik nie realizuje w terminie swych obowiązków wynikających z treści zobowiązania opóźnia się ze spełnieniem świadczenia. W przypadku z kolei zobowiązań bezterminowych opóźnienie nastąpi dopiero w przypadku niezastosowania się do wezwania wierzyciela żądającego spełnienia świadczenia, chyba, że obowiązek jego spełnienia wynika z właściwości zobowiązania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 listopada 1995 roku I ACr 592/95 OSA 1996/10/48). Mając zaś na uwadze, że termin do zaspokojenia roszczenia strony powodowej upłynął w terminie wskazanym w wezwaniu do zapłaty, a więc w dniu 14 lipca 2015 roku, od dnia następnego należało liczyć odsetki ustawowe od zasądzonej kwoty.

Mając powyższe na uwadze na podstawie powołanych przepisów orzeczono jak w punkcie pierwszym wyroku.

Zgodnie zaś z przepisem art. 98 paragraf 1 kpc strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W związku więc z tym, że strona pozwana w całości przegrała proces należało obciążyć ją obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz strony powodowej. Wedle z kolei art. 98 paragraf 3 w związku z art. 99 kpc na koszty procesu poniesione przez stronę powodową składają się opłata sądowa od pozwu w kwocie 3.180 złotych, wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 3.600 złotych (paragraf 6 punkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Dz. U. z 2002 roku, numer 163, pozycja 1349 ze zmianami), co daje łącznie kwotę 6.780 złotych.

Dlatego też w oparciu o przytoczone przepisy Sąd orzekł jak w punkcie drugim wyroku.